

BESZÁMOLÓ
az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottság
2014. évi munkájáról

Elnök: Dr. Haszpra László, MTA doktora, Országos Meteorológiai Szolgálat
Titkár: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus, ELTE Meteorológiai Tanszék
(A 2011–2014 akadémiai ciklus szerint.)

A tudományos bizottság létszáma: 21, akadémikus: 4, MTA doktora: 8, kandidátus: 7, PhD: 2.

A tudományos bizottság tagjai közül nem akadémikus közgyűlési képviselő: 2.

A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 83, akadémikus: 4, tudomány doktora: 4, MTA doktora: 11, kandidátus: 24, PhD: 40.

1. A bizottság ülései 2014-ben (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok):

Dátum: 2014. február 4. (kedd) 10:00.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1.

Napirend:

1. Az AROME modell fizikai parametizációinak hangolása téli hidegpárnás helyzetekben (előadó: Szintai Balázs)
2. Beszámoló a 2013. évi Meteorológiai Tudományos Napokról és az MTA MTB 2013-as tevékenységéről (Weidinger Tamás)
3. Javaslat a 2014. évi Meteorológiai Tudományos Napok programjára (Bartholy Judit és Lakatos Mónika, MTA MTB Éghajlati Albizottság)
4. Egyebek

2014. március 31. és április 4 között „összehívásra került egy virtuális MTA MTB ülés”.

A virtuális MTA MTB ülés egyetlen napirendi pontja az alábbi állásfoglalásról való szavazás volt:

MTA MTB 2014/1. Állásfoglalás:

**A Magyar Tudományos Akadémia Meteorológiai Tudományos Bizottságának
állásfoglalása a meteorológiai mérőhelyek környezetének védelméről (MTA MTB
2014/1)**

Fontos társadalmi érdek a környezeti feltételek, így a légköri folyamatok alakulásának megfigyelése, hosszú távú követése, a változások – többek között az éghajlatváltozás mértékének, a levegőminőség változásának – számszerű mérése. Az élet- és vagyónvédelem érdekében is lényeges egy-egy térségben a környezet állapotában végbemenő veszélyes változások észlelése, előrejelzése. Mindez csak akkor teljesíthető, ha az ott működő meteorológiai állomások közvetlen környezete nem módosul úgy, hogy az a mérések, megfigyelések feltételeire, azok minőségére hatással van. Ennek megértésére, biztosítására egyrészt felhívjuk az érintett és megfelelő hatáskörrel rendelkező önkormányzatok figyelmét, másrészt rendkívül fontosnak tartjuk különösen a kiemelt, hosszú adatsorral rendelkező, valamint az élet- és vagyónvédelem szempontjából meghatározó jelentőségű tevékenységet végző meteorológiai állomások épített és természeti környezete magas szintű jogszabályi védelmének megerősítését.

Dátum: 2014. szeptember 1. (hétfő) 14:00.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1.

Napirend:

1. Út a meteorológiától az ökológiai modellezésig
(előadó: Hidy Dóra, meteorológus, SZIE)
2. Beszámoló a 2014. évi Meteorológiai Tudományos Napok előkészületeiről
(Bartholy Judit és Lakatos Mónika)
3. Az MTA MTB tevékenysége a 2012-2014 akadémiai ciklusban
(Haszpra László, Weidinger Tamás)
4. Egyebek

Dátum: 2014. november 6. (csütörtök) 10:00.

MTA MTB alakuló ülése

Helyszín: MTA Nádor irodaház, 29. terem, 1051 Budapest, *Nádor* u. 7

Az ülés összehívója: MTA Földtudományok Osztálya, Vörös Attila osztályelnök

Napirendi pontok:

1. Tisztújítás –a Bizottság elnökének és titkárának a megválasztása. (Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök)
2. A Földtudományi Doktori Bizottság tagjainak a megválasztása (Előterjesztő: Bartholy Judit, az MTA MTB megválasztott elnöke)
3. Az MTA MTB al- és Munkabizottságainak megújítása megválasztása (Előterjesztő: Bartholy Judit, az MTA MTB elnöke)
4. Javaslatétel az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottságba kooptálandó személyekről (Előterjesztő: Bartholy Judit, az MTA MTB elnöke)
5. Egyebek

Határozatok:

1/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadta az előzetesen kiküldött napirendet, valamint a szavazatszámoló bizottság tagjainak a személyét.

2/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága Bartholy Judit tagot titkos szavazással 94,4%-os támogatottsággal megválasztotta a tudományos bizottság elnökének.

3/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága Lakatos Mónika tagot titkos szavazással egyhangúlag megválasztotta a tudományos bizottság titkárának.

4/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága titkos szavazással Gelencsér András (83,3%) és Geresdi István (94,4%) tagot megválasztotta a Földtudományi Doktori Bizottság tagjává.

5/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága nyílt szavazással úgy határozott, hogy az albizottságokat változatlan formában kívánja a továbbiakban is működtetni, illetve az Agrometeorológiai Albizottság nevét „Agro- és Hidrometeorológiai Albizottságra kívánja bővíteni.

A 2014-2017-es akadémiai ciklusban az MTA MTB albizottságai:

Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság,
Éghajlati Albizottság,
Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság,
Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság,
Légköri Erőforrás Albizottság.

6/2014. (XI. 06. határozat)

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága nyílt szavazással Horváth László köztestületi tagot egyhangúlag, súlyos tudományterületi aránytalanság miatt kooptálásra javasolja a Bizottság tagjai közé.

2014. december 11. és 17 között „összehívásra került egy virtuális MTA MTB ülés”. A virtuális MTA MTB ülés egyetlen napirendi pontja: szavazás a Földtudományok Osztálya és a Műszaki Tudományok Osztálya által közösen, a Kémiai, Biológiai, Orvosi és az Agrártudományok Osztályának bevonásával a következő akadémiai ciklusban működtetni kívánt Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságba delegált személyről.

A szavazáson a 22 szavazati joggal rendelkező tagból 19 fő vett részt (86%). Szalai Sándor személyét támogatta 19 fő (100%); ellenszavazat és érvénytelen szavazat nem volt.

7/2014. (XII. 17. határozat)

A Magyar Tudományos Akadémia Meteorológiai Tudományos Bizottsága a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságba Szalai Sándor tagot delegálja.

2. A bizottság 2014. évi rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

2014-ben az MTA MTB kiemelt rendezvénye a Meteorológiai Tudományos Napok volt, 2014. november 20–21., MTA Nagyterem, a rendezvény témája: „Klímaváltozás és következményei: a globális folyamatoktól a lokális hatásokig”, 21 előadás, 13 poszter (*1. függelék*). Az első nap a 240 fős nagyterem hozzávetőlegesen 80%-ban megtelt, ami 180–200 fős hallgatóságot jelent, de a második napon is 150 fő körül volt a résztvevők száma. Nagy számban voltak fiatal kutatók és egyetemisták a hallgatóság között. Számos érdeklődőt vonzott az esemény a klímaváltozás hatásait vizsgáló kutatók köréből is. Folytattuk az előző Tudományos Napokon indított poszter szekció hagyományát. A poszter előadásokat sokan tanulmányozták a szünetekben. A rendezvény sikeresnek bizonyult.

Szervező: *Éghajlati Albizottság*. A program elérhető az MTA MTB oldalán:

<http://mtb.met.hu/rendezvenyek/>

A Meteorológiai Tudományos Napok rendezvénye mellett az Agrometeorológiai Albizottság által szervezett „A parkok kulturális értékei” című előadói ülés (Országos Meteorológiai Szolgálat Díszterme, 2014. november 13) is része volt az MTA X. Osztály Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozatnak

Társ-szervező: *Agrometeorológiai Albizottság*. A program elérhető az MTA MTB oldalán:

<http://mtb.met.hu/rendezvenyek/>

3. A bizottság al- és munkabizottságainak megnevezése a tisztségviselők feltüntetésével:

Az MTA MTB Albizottságai (*A 2011–2014 akadémiai ciklus szerint*):

Agrometeorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Anda Angéla, MTA doktora, Pannon Egyetem, Georgikon Kar.

Titkár, Dr. Szalai Sándor, kandidátus, Szent István Egyetem, Környezettudományi Intézet.

Éghajlati Albizottság

Elnök: Dr. Bartholy Judit, MTA doktora, ELTE Meteorológiai Tanszék.

Titkár: Dr. Lakatos Mónika, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat.

Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus, ELTE Meteorológiai Tanszék.

Titkár: Dr. Szintai Balázs, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat.

Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

Elnök: Dr. Geresdi István, MTA doktora, Pécsi Tudományegyetem, Környezettudományi Intézet.

Titkár: Dr. Ács Ferenc, kandidátus, ELTE Meteorológiai Tanszék.

Légköri Erőforrás Albizottság

Elnök: Dr. Tar Károly, kandidátus, Nyíregyházi Főiskola.

Titkár: Dr. Wantuchné Dr. Dobi Ildikó, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat

4. A bizottság al- és munkabizottságainak ülései 2014-ben (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok):

Az MTA MTB részletes albizottsági beszámolóit a 2014-ben végzett munkáról a 2. függelék tartalmazza. Az Albizottsági munka rövid összefoglalását alább közöljük

MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság

Dátum: 2014. augusztus 28–29.

A Magyar Meteorológiai Társaság XXXV. Vándorgyűlése, Keszthely.

<http://www.mettars.hu/rendezvenyek/vandorgyulesek/keszthely/>

A Vándorgyűlés egyik szervezője az Agrometeorológiai Albizottság volt. A mintegy 70 fő részvételével lezajlott 2 napos rendezvényen 3 szekcióban 25 előadás hangzott el.

A résztvevők között a meteorológus társadalom minden rétege képviseltette magát, egészen a főhatóság képviselőivel bezáróan. Az ülés keretében kirándulást is szerveztek a Kis-Balatonra, ahol az idegenvezetést a vízügyi kollégák végezték. A visszajelzések alapján a vándorgyűlés eredményes volt, a résztvevők jól érezték magukat. Az elhangzott előadások megjelentetésére a Légkör c. folyóiratban lesz lehetőség.

Dátum: 2014. november 13. (csütörtök) 13:00.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat Díszterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1.

Előadások:

Surányi Dezső: A parkok kulturális értékei

Ongjerth Richárd: Parkok szerepe a várostervezésben

Eplényi Anna Vivien: Közparkok térélményeinek környezetpszichológiai-szemponitú tervezése

Gulyás Ágnes: Zöldterületek hatása a városklímára

Penksza Károly, Saláta Dénes: Városi parkok növénytársulásai

Pottyondy Ákos, Hortobágyi Cirill, Penksza Károly: 12 éves oázis a Kisalföld ölelésében -

A Pannonhalmi Apátsági Arborétum

Marosán Angelika: A gödöllői Királyi Kastély park fenntartásának sajátosságai

Zsigó György: Parkok növényvédelme

Kuti László - Andó Anita: Városi geológia: parkok szerepe

MTA MTB Éghajlati Albizottság

Dátum: 2014. április 8. (kedd) 14 óra

Helyszín: ELTE TTK Északi Tömb 0.81, Ortvy terem, Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A.
Dr. Tom Beer (Centre for Australian Weather and Climate Research (CAWCR)): Climate Variability and Change: An Australian Perspective (Közös szervezésben a Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottsággal)

Az Éghajlati Albizottság szervezte az MTB kiemelt rendezvényét: 40. Meteorológiai Tudományos Napok (2014. november 20–21), meghívó és program: <http://mtb.met.hu/rendezvenyek/>

MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Dátum: 2014. április 8. (kedd) 14 óra

Helyszín: ELTE TTK Északi Tömb 0.81, Ortvy terem, Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A.
Dr. Tom Beer (Centre for Australian Weather and Climate Research (CAWCR)): Climate Variability and Change: An Australian Perspective (Közös szervezésben az Éghajlati Albizottsággal)

Dátum: 2014. május 20. (kedd), 10 óra 30 perc

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat Díszterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1.
Tóth Zoltán (Forecast Applications Branch, Global Systems Division, Earth System Research Laboratory National Oceanic and Atmospheric Administration): Multi-scale Data assimilation and nowcasting with the Local Analysis and Prediction System (LAPS)

Dátum: 2014. november 6. 9 óra 30 perc

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat Díszterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1.
Kenyeres Ambrus és Rózsa Szabolcs „A hazai aktív GNSS hálózat és meteorológiai szerepe” címmel, valamint Mile Máté „Az AROME modell és a GNSS ZTD adatasszimiláció az OMSZ-nál”

MTA MTB Légekörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

Dátum: 2014. május 15., Budapest, MTA

Advances in carbonaceous atmospheric aerosol research” című szakmai előadássorozat, előadói Salma Imre, Gelencsér András, Willy Maenhaut és Magda Claeys.

Dátum: 2014. december 3. 10 óra 30 perc

Helyszín: Pécs, MTA (PAB) Székház, Jurisics Miklós u. 44.

„A jégeső elhárítás helyzete Magyarországon: a jelen és a jövő” című konferencia

Dr. Geresdi István: A jégesőelhárítás elméleti háttere

Počakal, Damir: Jégesőelhárítás Horvátországban, módszerek, eredmények

Huszár István: A jégesőelhárítás jövője Magyarországon

MTA MTB Légeköri Erőforrás Albizottság

Dátum: 2014. május 9–12 között: debreceni III. Környezet és Energia Konferencia (<http://geo.science.unideb.hu/taj/page/energiakonf2014.html>).

Dátum: 2014. május 29.: „Nap és szélenergia oktatás és kutatás” címmel az OMSZ-ban megrendezett szakmai nap. A rendezvény összegzését a 3. függelék tartalmazza.

5. **A bizottság által adományozott díjak 2014-ben:**

6. **A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2014-ben:**

Bartholy Judit (Hegyfoky Kabos Emlékérem – Magyar Meteorológiai Társaság),

Gelencsér András (Magyar Érdemrend Tisztikeresztje, 2014),

Gelencsér András (Szakirodalmi nívódíj – Magyar Meteorológiai Társaság),

Horváth Ákos (Magyar Arany Érdemkereszt, 2014),

Haszpra László (Magyar Érdemrend Tisztikeresztje, 2014).

7. **A bizottság 2014. évi kiadványai:**

1. Geresdi I. (guest editor), 2013: Atmospheric Physics and chemistry in modern meteorology. *Időjárás* Vol. 117, No. 4, 359–450. (met.hu/omsz/kiadvanyok/idojaras/index.php?id=357)

2. Szabó V. és Fazekas I. (Szerkesztők), 2014: Környezettudatos Energiatermelés és Felhasználás. III. Környezet és Energia Konferencia Debrecen, 2014. május 9–10., MTA DAB. (*A konferencia szervezésében részt vett az MTA MTB Légköri Erőforrás Albizottsága.*)

3. Nap és szélenergia kutatás és oktatás című konferencia (2014. május 29.) előadásait és posztereit tartalmazó CD. (*Az OMSZ és az MMT támogatásával készítette az MTA MTB Légköri Erőforrás Albizottsága.*)

A Meteorológiai Tudományos Napok programja, előadások összefoglalói és az előadások megtalálhatók az MTB honlapján (<http://mtb.met.hu/>).

8. **Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a bizottság tagjaihoz, vagy köztestületi tagjaihoz köthető kiemelkedő eredmény, esemény, valamint javaslatok a bizottság további munkájával kapcsolatban, illetve a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):**

Budapest, 2015. január 20.

Haszpra László
elnök (2011–2014)

Weidinger Tamás
titkár (2011–2014)

Bartholy Judit
elnök (2014–2018)

Lakatos Mónika
titkár (2014–2018)

MEGHÍVÓ

A Magyar Tudományos Akadémia
Földtudományok Osztálya
Meteorológiai Tudományos Bizottsága

meghívja Önt a

40. METEOROLÓGIAI TUDOMÁNYOS NAPOK

üléseire.

A tudományos napok témája:

**KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS KÖVETKEZMÉNYEI: A GLOBÁLIS FOLYAMATOKTÓL
A LOKÁLIS HATÁSOKIG**

Az ülések időpontja: 2014. november 20-21.

Az ülések helye:

MTA Székház, Nagyterem

Budapest V., Széchenyi István tér 9. II. emelet

AZ ÜLÉSEK PROGRAMJA

2014. november 20., csütörtök 9.30 – 13.00

Levezető elnök: Major György

Nemzetközi kitekintés, IPCC, hazai tendenciák

9.30. – 9.40: Megnyitó – Szakminisztériumok

9.40 – 10.15: IPCC titkárság által delegált előadó (IPCC AR5)

10.15 – 10.45: Bartholy Judit és Pongrácz Rita: IPCC AR5 – tények és jövőkép

10.45 – 11.15 Szünet

11.15 – 11.50: Szentimrey Tamás, Lakatos Mónika, Bihari Zita:

Reprezentatív adatbázisok előállítása klimatológiai vizsgálatokhoz, detektált hazai változások, kitekintéssel a Kárpát-régióra

11.50 – 12.25: Szépszó Gabriella, Krüzselyi Ilona, Szabó Péter,

Zsebeházi Gabriella: Az Országos Meteorológiai Szolgálat klímamodellezői tevékenysége

12.25 – 13.00: Pongrácz Rita, Bartholy Judit, Pieczka Ildikó: Regionális modellfuttatások és eredmények elemzése az ELTE Meteorológiai Tanszékén

Ebédszünet: 13.00-14.00

Levezető elnök: Bozó László 14.00 – 17.00

Klímapolitika, klímaszolgáltatások, hatások, alkalmazkodás

14.00 – 14.20: Faragó Tibor: Globális éghajlatváltozás és nemzetközi együttműködés

14.20 – 14.40: Pálvölgyi Tamás, Csete Mária, Czira Tamás, Kajner Péter, Selmeczi Pál: A megújított Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia: a megelőzés és az alkalmazkodás hazai lehetőségei

14.40 – 15.00: Bihari Zita, Kovács Tamás, Lakatos Mónika, Szentimrey Tamás: Éghajlati információkkal a társadalom szolgálatában

15.00 – 15.20: Szépszó Gabriella, Krüzselyi Ilona, Szabó Péter, Zsebeházi Gabriella: A jövőbeli éghajlati projekciók bizonytalanságai és kommunikációjuk

15.20 – 15.40 Szünet

15.40 – 16.00: Anda Angéla: A klímaváltozás hatása a mezőgazdaságra

16.00 – 16.20: Szabó János Adolf, Réti Gábor, Bartholy Judit, Pongrácz Rita:

A klímaváltozás árvízi lefolyásra gyakorolt hatásának integrált modellalapú elemzése a Felső-Tisza vízgyűjtőjére

16.20 – 16.40: Jolánkai Márton, Tarnawa Ákos, Horváth Csaba: A klímaváltozás hatása a gabonanövények minőségére, élelmiszer biztonságra

16.40 – 17.00: Mika János, Wantuchné Dobi Ildikó, Nagy Zoltán, Pajtókné Tari Ilona: A megújuló energiapotenciál Eger térségében a klímaváltozás tükrében)

2014. november 21. péntek 9.30 – 13.00

Levezető elnök: Haszpra László

Hatások, alkalmazkodás

9.30 – 9.50: Borovics Attila és Mátyás Csaba: A klímaváltozás hatása az erdőkre

9.50 – 10.10: Zsebeházi Gabriella, Krüzselyi Ilona, Szépszó Gabriella: Klímamodell-eredményeken alapuló dinamikus városklimatológiai hatásvizsgálatok

10.10 – 10.30: Páldy Anna és Bobvos János: A klímaváltozás egészségi hatásai – az adaptáció fő célkitűzései

10.30 – 10.50: Unger János, Gál Tamás, Gulyás Ágnes: Az éghajlatváltozás hatása a városi klímára és humán komfortra

10.50 – 11.10: Bartholy Judit, Pongrácz Rita, Dezső Zsuzsanna: Elemzések a Budapesti önkormányzatok városrehabilitációs, várostervezési programjaihoz

11.10 – 11.30 Szünet

11.30 – 11.50: Hufnágel Levente és Homoródi Réka: A klímaváltozás ökológiai hatásai

11.50 – 12.10: Székely Miklós és Horváth Anikó: Klímaváltozás és katasztrófakockázat-értékelés- a SEE-RISK projekt tapasztalatai

12.10 – 12.30: Rózsás Árpád: A klímaváltozás hatása az építési szabványokra

12.30 – 12.50: Péliné Németh Csilla, Bartholy Judit, Pongrácz Rita, Radics Kornélia: Klímaváltozás megjelenése a szélmezőben

12.50 – 13.00 Zárszó

Poszter-bemutatók

- Bíróné Kircsi Andrea, Bottyán Zsolt: Szélprofil tulajdonságainak vizsgálata SODAR mérések alapján
- Haszpra László, Barcza Zoltán, Hidy Dóra, Major István, Molnár Mihály, Taligás Tímea: Komplex üvegházgáz-megfigyelési és –kutató program a magyarországi magas tornyos WMO GAW mérőállomáson
- Imre Kornélia, Hoffer András, Tóth Ádám, Turóczy Beatrix, Molnár Ágnes, Kiss Gyula, Gelencsér András: A PM10 forrásai és tulajdonságai hőhullámos időszakokban Magyarországon
- Kis Anna, Pongrácz Rita, Bartholy Judit: Csapadékszélsőségek várható alakulása a Kárpát-medence térségében
- Kiss Márton, Cseh Viktória, Tanács Eszter: A természetszerű erdők szerepe a klímaváltozás elleni küzdelemben
- Lakatos Mónika, Bihari Zita, Szentimrey Tamás: Hőmérsékleti és csapadék extrémumok vizsgálata a Kárpát-régió harmonizált adatbázisán
- Mika János, Göböl Dorottya: Zonalitás és kontinentalitás az éghajlat változékonyságában és változásaiban globális éghajlati modellek alapján
- Nagy Zoltán, Balogh János, Fóti Szilvia, Hidy Dóra, Koncz Péter, Papp Marianna, Pintér Krisztina: A klímaváltozás és a mezőgazdasági tevékenység hatása gyepre: mérési- és modelleredmények
- Németh Ákos, Kovács Attila, Kántor Noémi: A turisztikai klímapotenciál vizsgálata különböző klímaindexek alapján az éghajlatváltozás tükrében
- Németh Alexandra, Hatvani Gábor István, Horoszné Gulyás Margit., Kern Zoltán: Proxy records of annual/decadal temperature- and hydroclimate variability from the Carpathian-Balkan Region for the past two millennia, a literature review.
- Szalai Sándor: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a Kárpát Egyezmény keretében
- Sebe Krisztina, Csillag Gábor, Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia, Fodor László, Thamóné Bozsó Edit: Széliránystabilitás a Kárpát-medencében az elmúlt 1,5 millió év geomorfológiai, üledékföldtani és geokronológiai adatai alapján
- Takács Dominika, Ács Ferenc, Breuer Hajnalka: Az Alpok és a Pannon-Alföld térségének éghajlata Feddema alapján

2. függelék: Az MTA MTB albizottsági beszámolója a 2014-ben végzett munkáról

Az MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Anda Angéla, MTA doktora, Pannon Egyetem, Georgikon Kar.

Titkár, Dr. Szalai Sándor, kandidátus, Szent István Egyetem, Környezettudományi Intézet.

2014-ben az Albizottság a XXV. Magyar Meteorológiai Vándorgyűlés szervezésében vett részt, Keszthely helyszínnel. A mintegy 70 fő részvételével lezajlott 2 napos ülésen 25 előadás hangzott el, melyet 3 szekcióba sűrítettünk. A résztvevők között a meteorológus társadalom minden rétege képviseltette magát, egészen a főhatóság képviselőivel bezáróan. Az ülés keretében kirándultunk is a Kis-Balatonra, ahol az idegenvezetést a vízügyi kollégák végezték. A visszajelzések alapján a vándorgyűlés eredményes volt, a résztvevők jól érezték magukat.

Az elhangzott előadások megjelentetésére a Légkör c. folyóiratban van lehetőség.

A 'Városi parkok múltja és jövője' A 2014-es év című előadó ülés novemberben került megrendezésre, hasonlóan a szokásos parlagfű évzáró rendezvényhez.

Jövőbeli terveink

Megcélzott szakemberek szempontjából

Szeretnénk az előadó ülések hallgatóságát bővíteni, az előadások interdiszciplinaritását kihasználva. További cél a fiatalabb érdeklődők felkutatása és aktiválása a rendezvényekben.

Tematika szerint

Szeretnénk időről-időre visszatérő tematikájú előadásokat szervezni, például a parlagfüves események éves összefoglalói. A kisebb érdeklődésre igényt tartó témák szélesebb sávjából kívánunk a jövőben meríteni, és 2013-es TAMOP rendezvényhez kapcsolódóan, az agrometeorológiához köthető projekteket szeretnénk többek között egy-egy rendezvény keretében megismertetni.

Az MTA MTB Éghajlati Albizottság

Elnök: Dr. Bartholy Judit, MTA doktora, ELTE Meteorológiai Tanszék.

Titkár: Dr. Lakatos Mónika, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat

Az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottság tevékenységéhez kapcsolódóan az Éghajlati Albizottság feladata az éghajlati témák tudományos képviselete. Az Albizottság létszáma 47, ami az alakuló ülés óta 1 fővel bővült.

2014-ben egy előadói ülés társszervezője volt az albizottság. Climate Variability and Change: An Australian Perspective címmel tartott előadást Dr. Tom Beer a Centre for Australian Weather and Climate Research (CAWCR) képviseletében Az ELTE-n.

A 40. Meteorológiai Tudományos Napok (2014. november 20–21) szervezése az Éghajlati Albizottság feladata volt 2014-ben. Javaslatot nyújtottunk be a programra vonatkozóan, amit az MTA MTB elfogadott. A témakör 2010 után ismét az éghajlatváltozás: „Klímaváltozás és következményei: a globális folyamatoktól a lokális hatásokig”.

Az MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus, ELTE Meteorológiai Tanszék.

Titkár: Dr. Szintai Balázs, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat.

2014-ben az Albizottság előadó üléseken, kisebb létszámú munkaértekezleteken, valamint e-mailen tartotta a kapcsolatot a tagtársakkal.

- 2014. április 8-án az ELTE Meteorológiai Tanszékén Tom Beer tartott előadást „Climate Variability and Change: An Australian Perspective” címmel (Közös szervezés az Éghajlati Albizottsággal).
- 2014. május 20-án Tóth Zoltán, a NOAA munkatársa tartott előadást az OMSZ épületében „Multi-scale Data assimilation and nowcasting with the Local Analysis and Prediction System (LAPS)” címmel.
- 2014. november 6-ára előadó ülést szervezünk az OMSZ épületében, melyen Kenyeres Ambrus és Rózsa Szabolcs „A hazai aktív GNSS hálózat és meteorológiai szerepe” címmel, valamint Mile Máté „Az AROME modell és a GNSS ZTD adatasszimiláció az OMSZ-nál” címmel tartanak majd előadást.

Az MTA MTB Légekörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

Elnök: Dr. Geresdi István, MTA doktora, Pécsi Tudományegyetem, Környezettudományi Intézet.

Titkár: Dr. Ács Ferenc, kandidátus, ELTE Meteorológiai Tanszék.

A Munkabizottság közreműködött és részt vett egy nemzetközi szakmai előadássorozaton és szervezett egy kisebb hazai konferenciát. A „Advances in carbonaceous atmospheric aerosol research” című szakmai előadássorozat előadói Salma Imre, Gelencsér András, Willy Maenhaut és Magda Claeys voltak; az előadó ülést 2014. május 15.-én Budapesten az MTA épületében tartottuk meg.

A színvonalas rendezvény szervezésében és lebonyolításában az MTA Környezeti Kémiai Munkabizottsága, valamint az MKE Magyar Aeroszol Társasága is közreműködött.

„A jégeső elhárítás helyzete Magyarországon: a jelen és a jövő” című, hazai konferenciát Pécsen tartottuk 2014 december 3-án.

Az MTA MTB Légeköri Erőforrás Albizottság

Elnök: Dr. Tar Károly, kandidátus, Nyíregyházi Főiskola.

Titkár: Dr. Wantuchné Dr. Dobi Ildikó, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat.

Az albizottság két konferencia szervezésében vett részt 2014-ben:

- 2014. május 9–12 között a debreceni III. Környezet és Energia Konferencia (<http://geo.science.unideb.hu/taj/page/energiakonf2014.html>),
- 2014. május 29-én pedig „Nap és szélenergia oktatás és kutatás” címmel az OMSZ-ban megrendezett szakmai nap előkészítésében és kivitelezésében. A rendezvény összegzését a 2. függelék tartalmazza.

Az év folyamán a LEA több társszervezettel működött együtt a Magyar Szélenergia Társaság, Debreceni Akadémiai Bizottság, Magyar Napenergia, továbbá az MMT több szakosztályával, köztük a Nap és Szélenergia Szakosztályával. A tagság létszáma lényegében nem változott.

3. függelék

A „**Nap és szélenergia kutatás és oktatás**” címmel 2014. május 29-én egynapos konferencia került megrendezésre az OMSZ földszinti dísztermében. A 2001-es Meteorológiai tudományos napok óta nem került megrendezésre a témában konferencia. Az érdeklődésre való tekintettel kicsit zsúfolt lett a program 9 és 18 óra között összesen 22, húszperces előadás hangzott el, 9 posztert került bemutatásra, amit 59-en hallgattak meg. Az előadások betekintést nyújtottak a különböző felsőoktatási intézményekben folyó oktatási tematikákba, az aktuális kutatási eredményekbe. Több szekcióban is szerepelt az ELTE, a BME gépész és villamosmérnöki Kara, az Óbudai és a Pannon Egyetem, továbbá hallottunk a gödöllői Szent István Egyetemen, a Debreceni, a Nyugat-magyarországi Egyetemen, valamint a nyíregyházi és egri főiskolákon zajló munkákról. A Magyar Napenergia Társaság három érdekes előadással gazdagította a programot. A díjmentes részvételt és a konferenciára előzetesen beküldött cikkeket, illetve előadásokat tartalmazó CD kiadvány elkészítését az MMT és az OMSZ támogatása tette lehetővé. A rendezvény szervezői az MMT három szakosztálya (Nap és szélenergia -, Légműködés - és Éghajlati Szakosztályok) valamint a MTA/MTB Légtér Erőforrás Albizottságának vezetői voltak. Az előadások az MMT honlapján elérhetők.

A rendezvény programja:

Nap- és szélenergia kutatás és oktatás

2014. május 29. OMSZ Díszterem

Megnyitó: Radics Kornélia (Országos Meteorológiai Szolgálat, Magyar Meteorológiai Társaság)

Szekcióelnök: Bozó László (Országos Meteorológiai Szolgálat, MTA Földtudományok Osztály)

- 9:00-9:20 **Dobi Ildikó** (Országos Meteorológiai Szolgálat)
Meteorológiai információk szerepe a szél és napenergia hasznosításában
- 9:20-9:40 **Csima Gabriella** (Országos Meteorológiai Szolgálat)
A COST ES1002 akció munkája
- 9:40-10:00 **Ütőné Visi Judit**, Kaknics-Kiss Barbara, Kovács Enikő
(Eszterházy Károly Főiskola)
Megújuló energiaforrások a hazai felsőoktatásban, európai kitekintéssel
- 10:00-10:20 **Hartmann Bálint** (Budapesti Műszaki Egyetem)
Megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos hallgatói és oktatói kutatások a BME Villamos Energetika Tanszékének Villamos Művek és Környezet Csoportjában

Szélenergia-1

Szekcióelnök: Dobi Ildikó (Országos Meteorológiai Szolgálat)

- 10:40-11:00 **Tar Károly** (Nyíregyházi Főiskola)
A szélenergia kutatása a Debreceni Egyetem Meteorológiai Tanszékén (1980–2014)
- 11:00-11:20 **Radics Kornélia**¹, Bartholy Judit², Péliné Németh Csilla³ (¹Országos Meteorológiai Szolgálat, ²ELTE Meteorológiai Tanszék, ³MH Geoinformációs Szolgálat)
Hazánk szélklímája, a szélenergia hasznosítása
- 11:20-11:40 **Tóth Péter**¹, Bíróné Kircsi Andrea² (¹Széchenyi István Egyetem, ²Debreceni Egyetem)
A szélenergia hasznosítás legújabb eredményei
- 11:40-12:00 **Kádár Péter** (Óbudai Egyetem)
Szélenergia mérések az Óbudai Egyetemen
- 12:00-12:20 **Brajnovits Brigitta** (Országos Meteorológiai Szolgálat)
Előrejelzett szélesség alapján számított teljesítménybecslés statisztikai korrekciójának

- lehetőségei
- 12:20-12:40 **Weidinger Tamás**, Gyöngyösi András Zénó, Wendl Bernadett, Molnár Csilla (Eötvös Loránd Tudományegyetem)
Szélenergia termelési becslések és előrejelzések az ETA és a WRF modell alkalmazásával
- 12:40-13:00 **Gööz Lajos** (Nyíregyházi Főiskola):
A nap- és szélenergia integrálásának kérdései Európában

13:30-14:00 Poszter szekció

Szekcióelnök: Szépszó Gabriella (Országos Meteorológiai Szolgálat)

- **Patkós Csaba, Mika János** (Eszterházy Károly Főiskola)
- Nap- és szélenergia oktatása és népszerűsítése Egerben
- **Pieczka Ildikó¹**, Bartholy Judit¹, Breuer Hajnalka¹, Pongrácz Rita¹, Radics Kornélia² (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, ²Országos Meteorológiai Szolgálat):
Új jegyzet az ELTE-n: Megújuló energiaforrások
- **Vass Attila** (Óbudai Egyetem) Napenergia Kutatások az Óbudai Egyetemen
- **Pátkainé Rusznyák Renáta¹**, **Dobi Ildikó²**, **Kerényi Judit²**, **Barcza Zoltán¹** (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, ²Országos Meteorológiai Szolgálat)
EUMETSAT CM-SAF Meteosat és NOAA adatokból származtatott globálisugárzás adatainak összehasonlító vizsgálata felszíni adatok felhasználásával
- **Molnár Csilla**, Weidinger Tamás (Eötvös Loránd Tudományegyetem)
Sugárzásmérleg komponensek modellezése
- **Menyhárt László¹**, Anda Angéla¹, Nagy Zoltán² (¹Pannon Egyetem Georgikon Kar, ²Országos Meteorológiai Szolgálat)
Piranométer szintezési hibájának hatása a mért globálisugárzás értékekre
- **Horváth Miklós**, Csoknyai Tamás, Szánthó Zoltán (Budapesti Műszaki Egyetem)
A meteorológiai mérések szerepe az épületgépészetben
- **Mucsy Endre** (egyéni vállalkozó)
Szélkerék pneumatikus erőátvitelű szélgéphez
- **Hágen András** (Újvárosi Általános Iskola)
A házi kisebb szélkerekek és mini turbinák energiatermelése, valamint hasznosításuk a jövőben
- **Oravecz Ágnes** (Budapesti Műszaki Egyetem)
Családi ház esővízzel történő vízellátásának vizsgálata

Napenergia

Szekcióelnök: Tar Károly (Nyíregyházi Főiskola)

- 14:00-14:20 **Mika János¹**, Csabai E.¹, Molnár Zs.², Nagy Z.², Pajtókné Tari I.¹, Rázsi A.^{1,2}, Tóth-Tarjányi Zs.², Dobi I.² (¹Eszterházy Károly Főiskola, ²Országos Meteorológiai Szolgálat)
Nap- és szélenergia potenciál becslés Eger térségében
- 14:20-14:40 **Farkas István** (Szent István Egyetem)
Termikus napenergia hasznosítás nemzetközi helyzetkép
- 14:40-15:00 **Pálfy Miklós** (Solart-System)
A fotovillamos napenergia hasznosítás helyzete

- 15:00-15:20 **Véghely Tamás** (Gaiasolar kft.)
A napelem technológia fejlődésének áttekintése 1954–2014 (2%-tól az 1145-ig, és az önszerveződő napelemekig)
- 15:20-15:40 **Tóth Zoltán**, Morvai Krisztián, Nagy Zoltán, Szintai Balázs (Országos Meteorológiai Szolgálat) Az AROME modell globálsugárzás előrejelzésének verifikációja

Szélenergia–2

Szekcióelnök: Mika János (Eszterházy Károly Főiskola)

- 16:20-16:40 **Puskás János**, Tar Károly, Szepesi János (Nyugat-magyarországi Egyetem)
A napi átlagos szélességek statisztikai elemzése Nyugat-Magyarországon
- 16:40 -17:00 **Péliné Németh Csilla**¹, Bartholy Judit², Pongrácz Rita²
(¹MH Geoinformációs Szolgálat, ²Eötvös Loránd Tudományegyetem)
Széladatok homogenizálása és korrekciója
- 17:00 -17:20 **Illy Tamás**¹, **Szépszó Gabriella**² (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, ²Országos Meteorológiai Szolgálat) Szélenergia becslések regionális éghajlati modellek alapján
- 17:20 -17:40 **Csikós Nándor**, **Szilassi Péter**
Szélérőmű-park kialakítására alkalmas terület kiválasztása
- 17:40-18:00 **Lázár István** (Debreceni Egyetem)
Székelyföldi meteorológiai állomások szélesség eloszlásainak vizsgálata
- 18:00 **Tar Károly** (Nyíregyházi Főiskola): Konferencia Zárás